

**Kiáltás
a válságból**

Földi Mihály
tanulmánykötete

Mint a folyam sodra, nem, mint a vizesés, úgy ragadja magával az olvasót Földi Mihály új könyve, amely valóban kiáltás, sőt harsogás a válság vizeséséből, amelynek tájékozása, ügylátszik, iszonyú mélységbe sodor bennünket egész világunkkal egyetemben. Líhegő érdeklődéssel kíséri ez a világos, tudással és gondolatokkal zsúfolt elme zuhándunkat az örvénybe. Míg mi közben csak soppánkodni vagy riadtan bámulni tudunk, ő a sodró habok minden tájékját, taraját felméri a tudós hidegségével s az apostol lázas erőszakosságával. Még zuhanunk, de ő már látja lent a vizek elcsitulását, a rendtelenségnek szabályos, szép és békés hullámgyűrűkbe fodrozódását: az egyetlen megoldást.

Tétele ez: »A válságot... az egész civilizációs emberiség elistentelenedése idézte elő. Megoldása: »Ha valóban hiszünk Istenben, megszülethetik a mai zavaros, ostoba, sokszor elviselhetetlenül gonosz társadalom helyén a tökéletes társadalom, melyet Isten országának is nevezhetünk».

S itt bontakozik ki ennek az olvasmányos és eszmélhető kötetnek legjelentősebb és legvonzóbb tulajdonsága. A tanulmánykötetek, akármilyen magasrendűek, töredék képeket adnak, ez a könyv egy témáról szól, a válságról, amelyet hol a jelen marcangolásból, hol a történelem, hol Roosevelt Amerikájának dús távlatából néz. S nemcsak önmagában ad egységes világképet, hanem egy kiszakadt darabja annak a világnak, amely az írban él s amelynek művészi megfogalmazását »Isten országa felé» remek regénytrilógiájában adta.

Parerga kai paralipomena! A regényíró munkájának forgácsai ezek a tanulmányok. Ami amonnan kimerült a regény örök parancsai szerint, íme, nem alaktalan forgácsolás, hanem egy egész rendszer, amely azt hirdeti, hogy a válságot, ezt a neobarbarizmust csak az új, szociális polgár, az új theokrácia tüntetheti el. Ezt hirdeti Földi apostoli feltétlenséggel s egyúttal apostoli szerénységgel is, mert súlyos és értékes mondanivalóit, amelyeket tudós gondolt át, költői foglalt egységbe, a népek nagy tanítóinak egyszerre, az orvos világos; a publicista közvetlen nyelvével mondja el. Könyve élvezet és tanulás. Köszönet érte. Laeczó Géza.

**Repülőpostán,
levélben üzték
a valutarentést**

(A Magyarország tudósítójától.) Winkler Gyula kereskedő nagyszabású pengőkijárási bűnyűjét kezdte ma tárgyalni a Várady-Brenner-tanács. A detektívek hónapokkal ez-előtt tettenérték Winklert, amikor az egyik postahivatalban légiposta útján érkezett levelet vett át, a levélben két darab Pesti Hazai záloglevél volt. Winklert letartóztatták. A nyomozás során megállapították, hogy hosszú időn át rendszeresen foglalkozott részvénytársasággal.

A papírokat a légipostán, mint közönséges leveleket küldték Pestre. Büntései is voltak: anyja felesége, nagynénje. Egyik társa, Rákosi Vilmos szabó megszökött. A törvényszék előtt Winkler tagadta a csempésztést. Kétórás kihallgatása után a tárgyalást elnapolták.

**Nagy vihart ígér
a Házban Kö József
mentelmi ügye**

**Eckhardt Tibor jelentette föl rágalmazás
miatt, a mentelmi bizottság nem javasolja
kiadatását**

(A Magyarország tudósítójától.) A képviselőház mentelmi bizottsága legutóbb május 5-én tartott ülést, amelyen egyebek között Kö József mentelmi ügyét tárgyalták. Kö József mentelmi jogát Eckhardt Tibor jelentésére rágalmazás miatt kérte felfüggeszteni az ügyesség. A bizottság ülései bizalmasak és arról csak egész rövid kommunikét szoktak kiadni. A képviselők csak akkor szereznek tudomást a tárgyalt ügyekről, amikor a jelentéseket szétosztják. A jelentések most készültek el és ma délután fogják szétosztani a képviselők között. Így csak ma kerül nyilvánosságra az a rendkívül érdekes javaslat, amit a mentelmi bizottság Kö József ügyével kapcsolatban tett a képviselőház plenumának. Ez a javaslat kétségkívül nagy vihart fog kelteni és még tovább felkavarja azt az egyébként is feszült viszonyt, ami a NEP és Eckhardt Tibor, illetve a független kiszagdapárt között a legutóbbi napokban kialakult.

Az ügy előzménye az, hogy Kö József múlt év július 21-én képviselői beszámolóit tartott Agfalván. Beszédében megemlékezett a légvédelmi törvényről és a következőket mondotta:

»E fontos törvényjavaslat ellen harcolt a független kiszagdapárt a parlamentben. Eckhardt kiáltozott, a padot verte, úgy hogy nekünk kellett őt rendre inteni. Lehet, sok pénzt kaphatott a kapitalistáktól, azért nem akarta ezt a rendelkezést, hogy

megvédje őket a rendelkezés terveivel szemben.»

Vitéz Kö Józsefnek erről a beszédéről tudósítás jelent meg a Sopronvármegye című napilapban, amelyben ez a kitétel szó szerint benne foglaltatott.

Eckhardt nyomban rágalmazás és becsületsértés miatt tett feljelentést vitéz Kö József ellen. A mentelmi bizottság megállapította, hogy ebben a közleményben »a rágalmazás vétségének tényálladási elemei megállapíthatók, ennek ellenére nem javasolta a bizottság Kö József mentelmi jogának felfüggesztését, azzal az indoklással, hogy a lap tudósítójának által megjelölt tanuk határozatlan vallomást tettek az ügyben.

A mentelmi bizottság többségének ezzel az állásfoglalásával szemben Klein Antal és Györki Imre kisebbségi véleményt jelentettek be s ebben javasolták, hogy a képviselőház fűgessze fel Kö József mentelmi jogát.

A jelek szerint a ma délután nyilvánosságra kerülő jelentés nagy feltűnést fog kelteni és kétségtelen, hogy napirendre tűzése alkalmával a független kiszagdapárt éles harcot indít meg Kö József mentelmi jogának felfüggesztése érdekében. Előreláthatólag azt is kívánni fogják, hogy az ügyet minden részletében hozzák nyilvánosságra, mert lehetetlennek tartják, hogy pártvezérek ellen ilyen súlyosan becsületes vád hangozzék el a felelősségvonnás lehetősége nélkül.

**A nagybaracskai petíció
mai tárgyalása**

(A Magyarország tudósítójától.) A közigazgatási bíróság Torzsay Bibor Gyula tanácsa ma délelőtt folytatta a nagybaracskai petíció tárgyalását. Már tegnap letárgyalták a petícióban felhozott állításokra vonatkozó bizonyítási anyagot, ma délelőtt az ellenpetícióban felhozott állításokra lefolytatott tanukihallgatások eredményét ismertették. Az ellenpetícióban három lényeges állítás van. Az első az, hogy Moyses János itatta választóit, a második, hogy kortesei jogtalan befolyást és fenyegetést gyakoroltak Moyses érdekében, végül a harmadik az, hogy a hercegszántói szavazókörzetben a választást szabálytalanul siettettkék Moyses János érdekében.

A tanuvallomások szerint sem itatás, sem erőszakos befolyásolás nem történt. Hercegszántóra vonatkozólag négy tanu azt állította, hogy a szavazás túlgyors tempóban folyt Moyses János érdekében. Van olyan tanuvallomás is, amely szerint a szavazócédulákat egyszerűen elvették a választóktól és meg sem kérdezték főlkük, hogy mire akarnak szavazni. Ezzel szemben a tanuk túlnyomó többsége azt vallotta, hogy a szavazás teljesen szabályszerűen folyt le. Egyébként Moysesek a négy tanu ellen már régebben hamis tanuads címén feljelentést tettek. A bünyűvádi eljárás azonban általános amnesia következtében megszűnt.

Ezzel a bizonyítási anyag ismertetését be is fejezték. A panaszosok képviselőiben Bartsetits József és Pfeiffer Zoltán tették meg előterjesztésüket. Arra hivatkoztak, hogy a bizonyítási anyag a panaszállítást igazolta, ez alapon kérték a választás eredményének kiigazítását és Moyses Jánosnak megrószított képviselővé leendő kimondását.

A tárgyalást holnap folytatják, amikor is sor kerül a választásvédelem előterjesztésére.

**Bizonyítást rendelt el a tábla
Csáky Károly gróf
és Prónay Pál porében**

(A Magyarország tudósítójától.) A tábla Harmath-tanácsa ma tárgyalta azt a rágalmazási pert, amelyet Csáky Károly gróf volt honvédelmi miniszter indított Prónay Pál ellen. Prónay ugyanis egy emlékiratban évekkal ezelőtt súlyos kifejezéseket használt Csáky Károly gróffal szemben, akiről többek között azt is állította, hogy vele szemben »valótlan tartalmú és dehonosztaló» rendeleteket bocsátott ki.

A törvényszék előtt annakidején megtartott tárgyaláson Prónay és védője, Darvai János dr. terjedelmes bizonyítási indítványt terjesztett elő. Csáky gróf ellenbizonyítást ajánlott fel. A törvényszék a bizonyítást elutasította és Prónay Pált rágalmazás címén 600 pengő pénzbírsággal sújtotta.

Kölcsonös fellebbezés folytán került ma az ügy a tábla Harmath-tanácsa elé, amely zárt ajtók mögött tárgyal, de a nyilvánosság előtt hirdette ki végzését. Ebben a tábla alaki okokból megsemmisítette a törvényszék ítéletét és a törvényszéket további eljárásra és határozathozatalra utasította. A tábla megállapítása szerint helye van a bizonyítás elrendelésének, amennyiben a felek egyikének jogos magánérdeke van szó. Prónay Pálnak jogos magánérdeke fűződik a bizonyításhoz főleg abban a tekintetben, hogy őt az a lezredesi rangfokozat megilleti-e vagy sem?

A tábla megállapította, hogy ebben a keretben Csáky Károly gróf hivatali ténykedéseivel kapcsolatban is el kell rendelni a bizonyítást. Leszögezte a tábla, hogy a miniszterek felelősségrevonását szabályozó törvényeik nem zárja ki azt, hogy a miniszterek egyes hivatali ténykedései a válság bizonyítása érdekében bizonyíthatók legyenek.

Miután a tábla bizonyítást rendelt el, a törvényszék új főtárgyalást fog tartani ebben az ügyben.

XX. Akadémia!

**Fajlag meghatározott
megértés**

A német Shakespeare-társaság 72. évi közgyűlésén, Weimarban, Kindermann danzigi egyetemi tanár kijelentette, hogy az a tény, hogy Shakespeare és a német nép között már 300 éve egyformán erős a kapcsolat, nemcsak a szellemnek, hanem a vérnek és a fajilag meghatározott megértésnek az eredménye is.

**Mi az egyetlen
hasznos foglalkozás
antant hatalmak
számára?**

A Corriere della Sera írja: »Abessínia olasz. Vegyetek ceruzát és festéket a kezeitekbe és fogjatok hozzá a térképek kijavításához. Ez az egyetlen hasznos foglalkozás, ami számotokra lehetséges, a régi dicsőséges háború egykor szövetséges országainak igen tisztelt bajtársai. Abból a háborúból csak magatoknak háztatok hasznót.»

Tilos az „éjszakai kritika“

Goebels propagandaminiszter a német sajtóhoz intézett rendeletében azonnali hatállyal tiltotta az »éjszakai kritikát». Az este előadott színdarabokról vagy megtartott hangversenyekről ezután nem jelenhetnek meg kritika a még aznap éjszaka készülő reggeli lapokban, csupán másnap.

Sírköből lakodalom

Achim Gavrilovics ötvenéves valjevói özvegyember szerelmes lett egy fiatal leányba. A leány hajlandónak is mutatkozott arra, hogy feleségül menjen hozzá, de Gavrilovicsnak nem volt pénze lakodalomra. Gondolt hát egyet, éjszaka kitolpózott a temetőbe, kiástta halott felesége sírkövét és eladta 150 dinárért. De a menyasszony megtudta a dolgot és felbontotta az eljegyzést.

**Erőszakkal kellett
kikergetni a foházból**

Cahorsból jelentik: Hilaire Bex foglyot, miután nyolcnapi büntetését kitöltötte, a főfogházról felszólította, hogy hagyja el a celláját. Ő azonban energikusan tiltakozott a kiutasítás ellen s végül is karhatalommal kellett eltávolítani.

Hartmann Frigyesné szül. Medgyesi Ilona felesége, Ilonka és Emmika gyermekei úgy a maguk, valamint testvérei és rokonai nevében fájdalomtól megtört szívvvel jelentik, hogy a legjobb férj, apa, testvér és rokon

Hartmann Frigyes

a Flecher és Hartmann cég tagja

c. hó 14-én életének 45-ik, boldog házasságának 14-ik évében rövid, kínos szenvedés után a szent kelet szentségével megerősítve az Urban csendesen elhunyt.

A drága halott földi maradványait e hó 16-án délután 5 órakor fogjuk a Kerepesi út melletti temető halottaházában a római kat. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmiséldozatot az elhunyt lelküdvéért e hó 18-án reggel 8 órakor fogjuk a belvárosi főplébániatemplomban az Egkek Úrnak bemutatni.

Budapest, 1936 május 14-én.

Aldott jegyen emléke, nyugodjék békében!